

ІНСТРУМЕНТАРІЙ ДІАГНОСТИКИ РИЗИКУ ВТРАТИ СТРАТЕГІЧНОЇ СТІЙКОСТІ ПІДПРИЄМСТВАМИ ЛІСОВОГО ТА МИСЛИВСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА

*М. В. Савченко, д. е. н., професор, Донецький національний університет імені Василя Стуса,
m_savchenko@donnu.edu.ua, orcid.org/0000-0002-9063-3551,*

*П. С. Пешко, Хмельницьке обласне управління лісового та мисливського господарства,
petrosp@ukr.net*

Методологія дослідження. Результати отримані за рахунок застосування системного аналізу, який дозволив визначити функціональні критерії економічної стійкості підсистем підприємства, а також методу логічного аналізу, за рахунок якого було вибудовано логіку дослідження. Використання методів індукції та дедукції, аналізу й синтезу дозволило узагальнити методичні засади та розробити практичні рекомендації щодо формування інструментарію діагностики втрати стійкості підприємства. Методи економіко-статистичного моделювання дозволили спрогнозувати значення інтегрального індексу втрати стратегічної стійкості. За допомогою графічного методу наочно відображено отримані результати дослідження.

Результати. Авторами статті запропоновано науково-методичний підхід до формування інструментарію діагностики ризику втрати стратегічної стійкості підприємствами. Обґрунтовано, що основою інструментарію є результати оцінювання економічної стійкості, що базуються на використанні теорії нечіткої логіки та нечітких множин. Інструментарій оцінювання ризику втрати стратегічної стійкості передбачає розрахунок інтегрального індексу на основі шести субіндексів, а саме: втрати фінансової, ринкової, ділової, управлінської, кадрової та виробничої стійкості. Визначено зони ризику втрати стратегічної стійкості, до яких належать: якісного розвитку, гальмування, деградації та біфуркації. Продемонстровано практичне використання інструментарію діагностики ризику втрати стратегічної стійкості Хмельницького ОУЛМГ.

Новизна. Запропоновано комплекс заходів щодо удосконалення управління стратегічною стійкістю, зокрема, використано інтегральний підхід оцінювання економічної стійкості для розробки рекомендацій щодо діагностики та прогнозування інтегрального індексу ризику втрати стратегічної стійкості Хмельницького ОУЛМГ.

Практична значущість полягає у можливості застосування розроблених та наданих пропозицій щодо формування інструментарію діагностики ризику втрати стратегічної стійкості підприємства компаніями різних галузей економіки з метою підвищення ефективності їхнього господарювання. Отримані висновки та результати дослідження, а також надані методичні рекомендації сприятимуть ефективному функціонуванню підприємств лісового та мисливського господарства, забезпеченню їхньої стійкості.

Ключові слова: економічна стійкість, стратегічна стійкість, інтегральний підхід, моделювання, ризик, діагностика, інструментарій.

Постановка проблеми. Зростання соціально-стратегічної та політичної невизначеності в країні значною мірою обумовлює перманентний прояв різноманітних викликів та загроз, непрогнозований вплив яких на діяльність підприємств призводить до зростання ризикованості здійснення господар-

ських операцій. Високий ступінь непередбачуваності, в якому вимушені працювати українські підприємства, не дозволяє врахувати всі загрози й ризики, що виникають у їхній діяльності. У зв'язку з цим набуває важливості проблема формування відповідного механізму забезпечення стратегічної стійкості

підприємств, зорієнтованого одночасно як на досягнення стратегічних цілей розвитку, так і на підтримку стабільності їхнього функціонування.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Категорія «стійкість» використовується науковцями у різних галузях науки, пов'язаних з вивченням і функціонуванням складних систем. Теорія стійкості систем сьогодні достатньо розвинена у загальному вигляді, і представлена роботами таких вчених, як В. Арнольда, Д. Джозеф, Ж. Йосс, М. Месарович, М. Моїсєєв, М. Морішим, А. Орлов, Я. Такаха.

Дослідженням питання економічної стійкості підприємств в умовах багатоваріантності, взаємопов'язаності та динамічності чинників зовнішнього і внутрішнього середовищ займалися О. Ареф'єва, В. Афанасьєв, В. Беренс, Ю. Брігхем, Дж. К. Ван Хорн, О. Василенко, Д. Городинська, В. Іванов, Л. Мельник, О. Раєвнева, Л. Родіонова та ін. Проте вказані науковці, розглядаючи поняття «економічна стійкість» підприємства, не виділяють окремо стійкість функціонування та стійкість розвитку, часто отождожують поняття рівноваги як моментної характеристики та стійкості як інтервальної характеристики економічної системи. Неоднозначність дефініцій, відсутність злагоженості поглядів учених щодо сутності та змісту економічної стійкості підприємства зумовили актуальність формування інструментарію не просто її оцінки, а щодо діагностики ризику втрати стратегічної стійкості.

Формулювання мети статті. Метою даної статті є визначення інструментарію діагностики ризику втрати стратегічної стійкості підприємствами лісового та мисливського господарства.

Виклад основного матеріалу дослідження. Стійкість підприємства багато в чому визначається стабільністю навколишнього стратегічного середовища. У той же час, для того, щоб успішно протистояти динамічності й мінливості умов зовнішнього оточення, складність та швидкість прийняття рішень повинні відповідати складності та швидкості змін, що відбуваються.

Невизначеність призводить до ризику через відсутність повної інформації та неможливість точного передбачення. Ризик на відміну

від невизначеності є вимірювальною величиною – кількісною мірою слугує ймовірність несприятливого наслідку. Ці ймовірності можуть бути визначені або на підставі статистичних даних, або на підставі експертних оцінок [1, с.178].

Отже, невизначеність – це стан зовнішнього середовища, а ризик – це похідна від стану невизначеності, що описує імовірність небажаної події.

Л. Г. Мельник розглядає ризик як можливість чи загрозу відхилення результатів конкретних рішень чи дій від запланованих [2, с.280]. Ризик – це загроза втрати підприємством частини своїх ресурсів, недоотримання доходів або понесення додаткових витрат у результаті здійснення конкретних видів виробничої і фінансової діяльності [3; 4].

Основою інструментарію діагностики ризику втрати стійкості є результати оцінювання стратегічної стійкості підприємства, що базуються на використанні теорії нечіткої логіки та нечітких множин. Під стратегічною стійкістю О. С. Дуброва розуміє «характеристику діяльності підприємства, яка відображає його здатність до стійкого розвитку та досягнення намічених цілей (з мінімально допустимими відхиленнями від запланованих) всупереч впливу динамічного середовища, в якому має місце невизначеність майбутніх результатів та ризикованість господарських процесів» [5].

Ступінь ризику втрати стратегічної стійкості визначається мірою відхилення від визначеного допустимого діапазону значень показників-компонент стратегічної стійкості.

Науково-методичний підхід щодо розробки інструментарію оцінювання ризику втрати стратегічної стійкості передбачає розрахунок інтегрального показника – інтегрального індексу втрати стратегічної стійкості (I_B). Даний індекс визначається на основі шести субіндексів: втрати фінансової (I_F^C), ринкової (I_R^C), ділової (I_D^C), управлінської (I_Y^C), кадрової стійкості (I_K^C) та виробничої стійкості (I_B^C).

Найбільш вагомими складовими індикаторами інтегрального індексу втрати стратегічної стійкості підприємства за оцінками експертів стали коефіцієнт автономії (індикатор субіндексу втрати фінансової стійкості) та

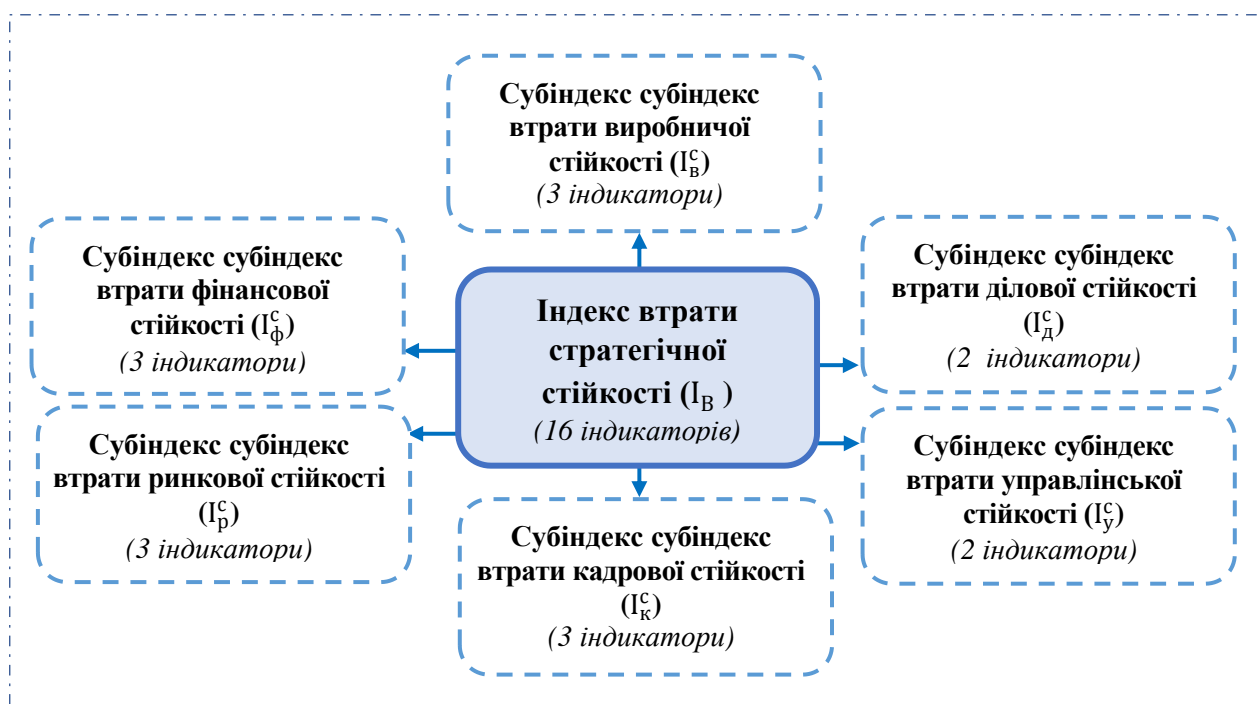

Рис. 1. Структура інтегрального індексу втрати стратегічної стійкості підприємства
Джерело: побудовано авторами

рентабельність активів (індикатор субіндексу втрати ділової стійкості).

Для розрахунку інтегрального індексу втрати стратегічної стійкості підприємства враховується волатильність індикаторів субіндексів та ступінь їх відповідності пороговим значенням. Допустимий діапазон індикаторів стійкості визначаються коригуванням прийнятного рівня у бік динамічного рівня.

Важливим кроком у визначенні інтегрального індексу втрати стратегічної стійкості підприємства є визначення бальної шкали (рис. 2).

Оцінювання ризику втрати стратегічної стійкості підприємства була здійснена за даними Хмельницького ОУЛМГ.

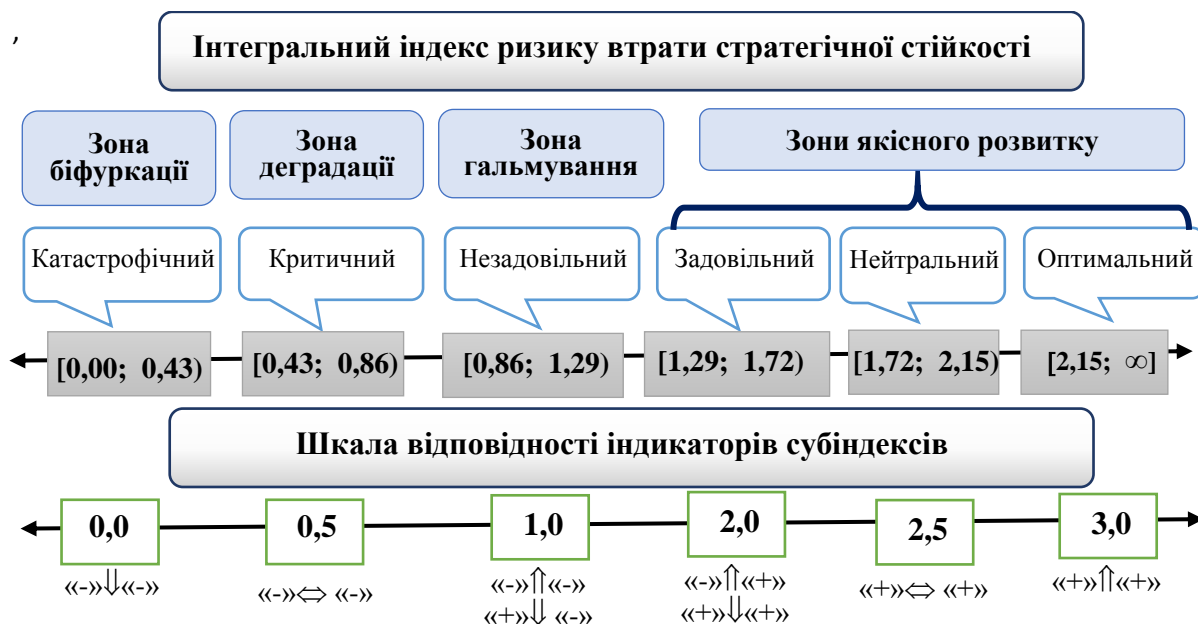

Рис. 2. Схема визначення зон стратегічної стійкості відповідно до граничних значень
Джерело: побудовано авторами

Хмельницьке обласне управління лісового та мисливського господарства (далі – Хмельницьке ОУЛМГ) підпорядковується

Державному агентству лісових ресурсів України та є його територіальним органом в Хмельниччині (рис. 3).

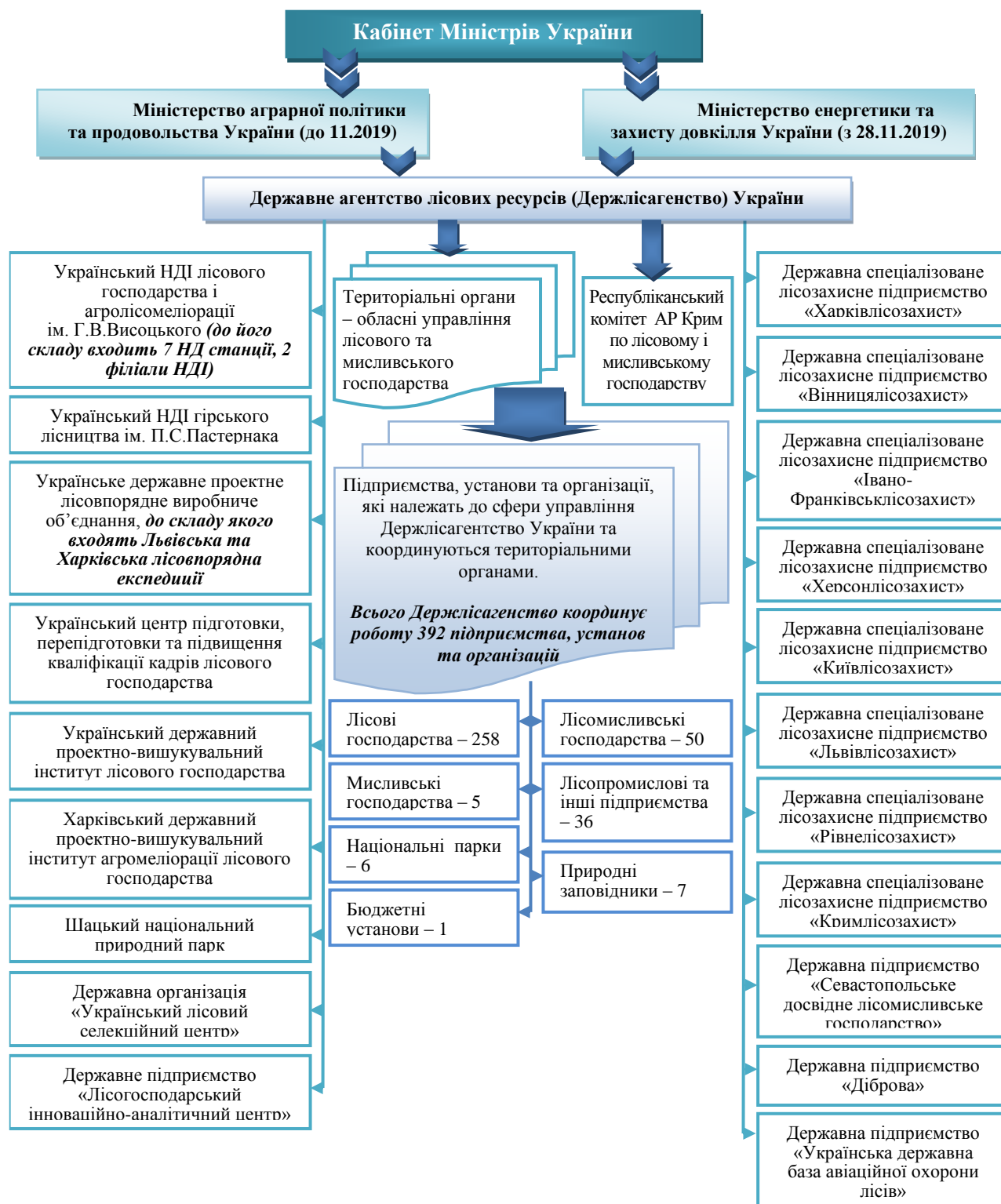

Рис. 3. Діюча схема управління Державного агентства лісових ресурсів України станом на 01.01.2021 р.

Джерело: побудовано авторами за [6]

Присвоєння балів здійснюється виходячи з відповідності (або невідповідності) значення індикатора допустимому діапазону.

Виходячи з наявної групи індикаторів оцінки, визначеного допустимого діапазону їх значень та бальної шкали розраховується

інтегральний показник оцінки ризику втрати стратегічної стійкості. Розрахунок даного показника здійснюється за формулою:

$$R = e^P \times \sum_{i=1}^n \omega_i \tilde{B}_i, \quad (1)$$

$$\sum_{i=1}^n \omega_i = 1, 0 \leq P \leq 1, \quad (2)$$

де R – інтегральний індекс ризику втрати стратегічної стійкості підприємства;

$e \approx 2,72$ – неперове число;

ω_i – питома вага i -го показника;

\tilde{B}_i – бальне значення i -го показника;

n – кількість показників;

P – розрахований інтегральний показник рівня стратегічної стійкості.

Інтегральний показник оцінки ризику втрати стійкості є величиною, що характеризує умови невизначеності та конфліктності, іманентні процесу оцінювання стійкості функціонування підприємства.

Отримане значення показника повинно бути інформативним, нести у собі стратегічний зміст, а тому визначимо зони ризику і розподілимо їх для інтерпретації результату. Значення інтегрального показника ризику

втрати стійкості знаходитиметься в межах від 0 до 8,16. Градацію зон ризику встановимо шляхом поділу інтервалу на шість рівних зон.

З метою здійснення ефективного управління лісами на основі забезпечення сталого ведення лісового господарства, збереження біорізноманіття, забезпечення фінансової стабільності лісової галузі та формування сприятливих умов для активізації розвитку деревообробної та суміжних галузей економіки Міністерством захисту довкілля та природних ресурсів України було розроблено проєкт Державної стратегії управління лісами України до 2035 р. [7].

Діяльність Хмельницького ОУЛМГ та його підвідомчих підприємств спрямовується на зберігання лісів, нарощування їх ресурсного потенціалу, посилення ролі державної лісової охорони, недопущення розвитку процесів споживацького ставлення до лісів.

До складу Хмельницького ОУЛМГ входять 9 підприємств лісового господарства, підприємство лісомисливського господарства та національний природний парк «Мале Полісся». Найбільшими за площею лісових угідь є Шепетівське, Ізяславське, Кам'янець-Подільське, Славутське лісові господарства. Їх сукупна частка становить понад 56% загальної площі (рис. 4).

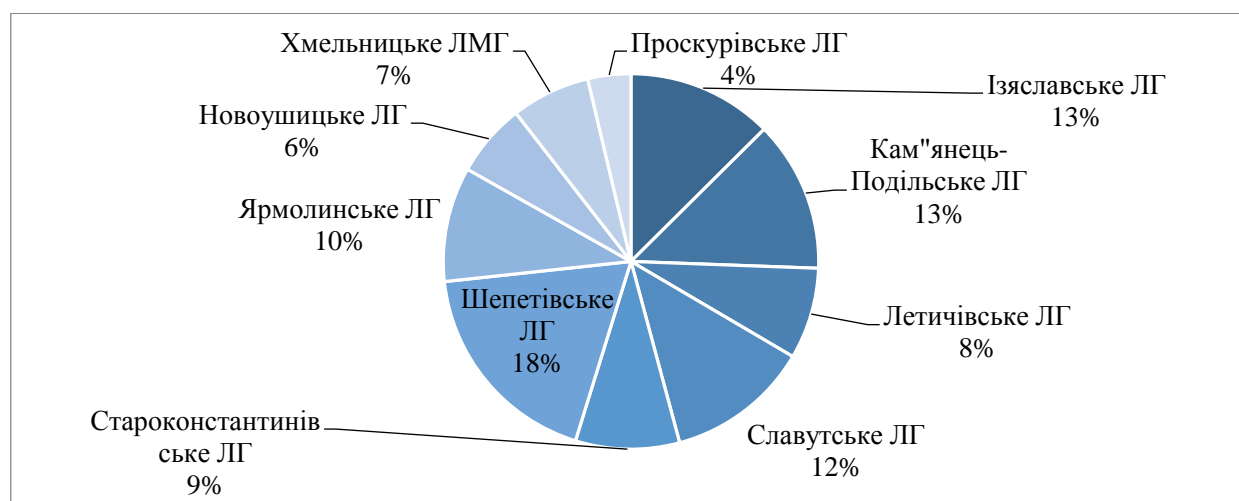

Рис. 4. Структура загальної площі лісових угідь в розрізі підприємств, що входять до Хмельницького ОУЛМГ

Джерело: побудовано авторами за [8]

Впродовж 2017–2020 рр. обсяги реалізації продукції (робіт, послуг) за підприємствами, що входять до ОУЛМГ в фактичних

цінах збільшились майже на 11% з піком зростання в 2018 р. (цепний темп приросту

становив 27,4%). За цінами 2017 р. траєкторія тренду хоча і зберіглася, однак зростання

протягом періоду не відбулося – в 2020 р. порівняно з 2017 р. падіння на 7,6% (рис. 5).

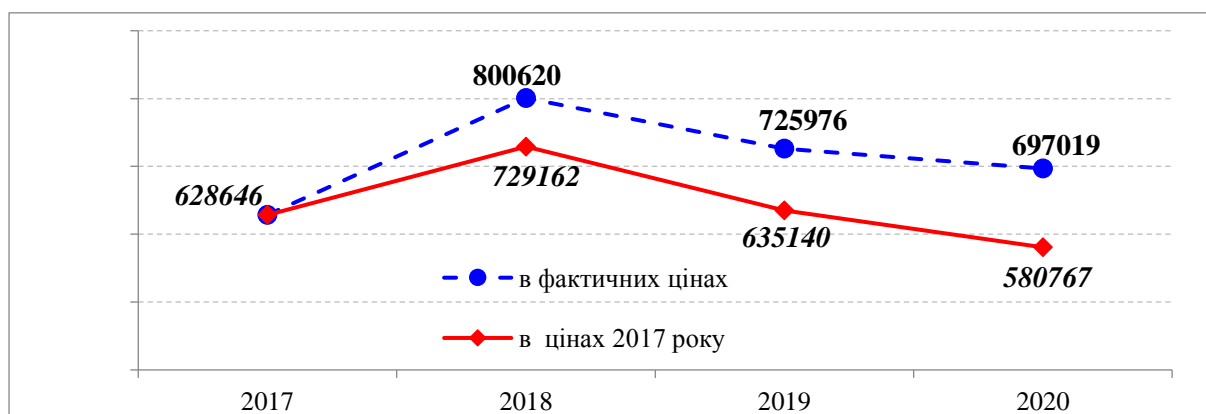

Рис. 5. Динаміка обсягів реалізації продукції (робіт, послуг) Хмельницького ОУЛМГ за 2017–2020 рр., тис. грн

Джерело: побудовано авторами за [8]

Протягом 2018–2020 рр. підприємства управління в цілому працювали рентабельно,

причому найменшого значення чистий прибуток понад 18,3 млн грн сягнув в 2020 р., а найбільшого в 2018 р. – 19,5 млн грн (рис. 6).

Рис. 6. Динаміка основних показників результативності Хмельницького ОУЛМГ за 2018–2020 рр., тис. грн

Джерело: побудовано авторами за [8]

Результати підсумкової блочної оцінки з урахуванням ваги одиничних показників та розрахунку інтегрального показника фінансового стану Хмельницького ОУЛМГ в 2018–2020 рр. наведено на рис. 7.

За результатами проведеного розрахунку інтегрального показника економічної стійкості Хмельницького ОУЛМГ в 2018–2020 рр. можна зробити наступні висновки: Хмельницького ОУЛМГ має дуже високий рівень економічної стійкості (значення інтегрального показника економічної стійкості становить більше 0,199 < I_j), що в основному зумовлено високими показниками рента-

бельності та показниками ділової стійкості. Отриманий прибуток дозволяє розширювати діяльність, що забезпечує запас стійкості.

Найбільшого значення інтегральний показник економічної стійкості досяг в 2020 р., що перш за все обумовлено проривним зростанням рівня оцінки за блоком «Ринкова стійкість» і позитивним значенням в блоці «Фінансова стійкість» завдяки зростанню коефіцієнта автономії.

Визначення рівня економічної стійкості підприємства на основі розрахунку інтегрального показника має важливе не тільки наукове, а й практичне значення, оскільки

знання його рівня дає можливість керівництву підприємства приймати обґрунтовані рішення щодо оптимального використання свого потенціалу з одночасним прогресивним розвитком, враховуючи негативний

вплив факторів зовнішнього середовища за рахунок ефективного формування та використання виробничих, організаційних, та фінансових механізмів.

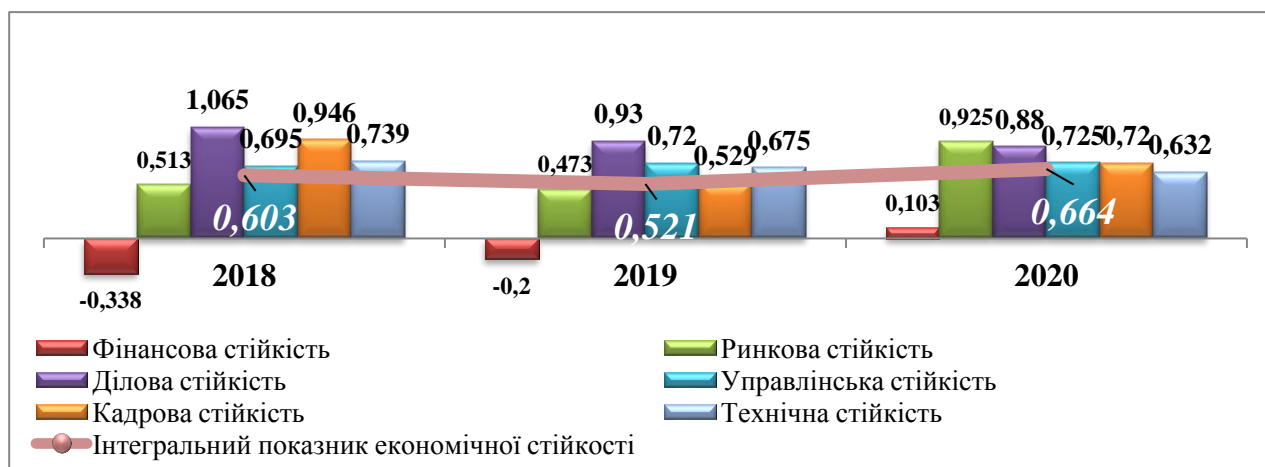

Рис. 7. Результати інтегральної оцінки економічної стійкості Хмельницького ОУЛМГ в 2018–2020 рр. Джерело: розраховано авторами за [8]

Результати оцінювання ризику втрати стратегічної стійкості Хмельницького ОУЛМГ у 2018–2020 рр. наведені в табл. 1.

Таблиця 1
Результати оцінювання ризику втрати стратегічної стійкості Хмельницького ОУЛМГ у 2018–2020 рр.

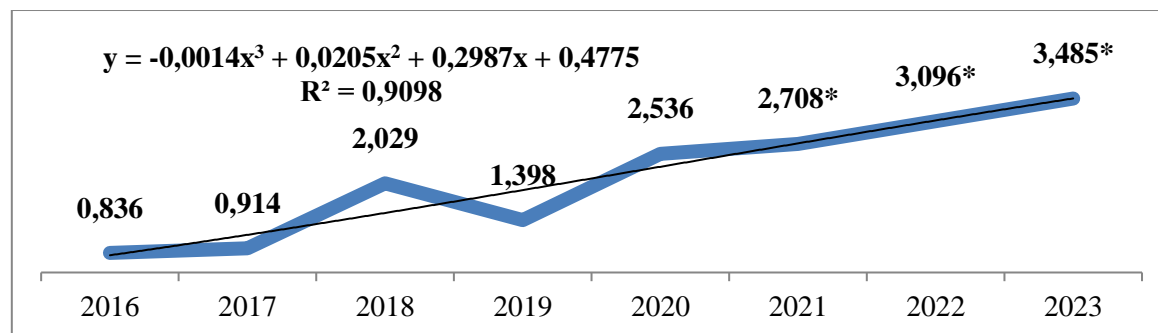
Показники	Ваго- мість	2018			2019			2020		
		Зна- чення	ВД*	Бал	Зна- чення	ВД*	Бал	Зна- чення	ВД*	Бал
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
<i>Субіндекс втрати фінансової стійкості</i>										
Коефіцієнт забезпечення власними коштами	0,05	-0,419	-	0,5	-0,355	-	1	-0,245	-	1
Коефіцієнт автономії	0,15	0,462	-	0,5	0,443	-	0	0,519	+	2
Рентабельність власного ка- піталу	0,05	0,207	-	1	0,200	-	0	0,161	-	0
Субіндекс (I_{Φ}^C)				0,150			0,50			0,350
<i>Субіндекс втрати ринкової</i>										
Рентабельність активів	0,15	0,121	-	0,5	0,111	-	0	0,103	-	0
Рентабельність продажів (за прибутком від продажів)	0,05	0,07	+	2	0,06	+	2	1,95	+	3
Рентабельність продажів (за чистим прибутком)	0,10	0,03	+	2	0,03	+	2	1,98	+	3
Субіндекс (I_{Π}^C)				0,375			0,300			0,450
<i>Субіндекс втрати ділової стійкості</i>										
Коефіцієнт оборотності ак- тивів	0,05	1,78	-	0	1,52	-	0	1,44	-	0
Коефіцієнт співвідношення оборотності дебіторської та кредиторської заборгова- ності	0,02	0,35	-	0	0,34	-	0	0,32	-	0

Субіндекс ($I_{д}^c$)				0,175			0,200			0,175
<i>Субіндекс втрати управлінської стійкості</i>										
Показник швидкості переробки інформації	0,02	1	+	2,5	1	+	2,5	1	+	2,5
Частка АУП	0,05	0,10	+	2,5	0,11	+	3,0	0,11	+	2,5
Субіндекс ($I_{у}^c$)				0			0			0
<i>Субіндекс втрати кадрової стійкості</i>										
Коефіцієнт плинності кадрів	0,01	0,15	–	0	0,06	–	0	0,086	–	0
Коефіцієнт стабільності персоналу	0,1	0,85	–	1	0,8	–	0	0,7	–	0
Продуктивність праці, тис. грн / осіб	0,03	477,7	+	2	435,0	–	1	449,1	–	1
Субіндекс ($I_{к}^c$)				0,160			0,030			0,030
<i>Субіндекс втрати виробничої стійкості</i>										
Фондовіддача	0,10	4,05	+	2	3,28	+	2	2,26	+	2
Фондозабезпеченість тис. грн / осіб	0,05	117,9	–	1	132,5	–	1	199,0	+	2
Якісний стан основних засобів	0,02	0,47	–	0	0,50	–	0	0,69	–	0
Субіндекс ($I_{в}^c$)				0,250			0,250			0,300
Інтегральний індекс				2,029			1,398			2,536

Примітка: ВД* – відповідність діапазону
Джерело: розраховано авторами за [8]

Отримані дані дозволили дійти висновків, що з позицій стратегічної стійкості Хмельницьке ОУЛМГ впродовж 2018 р. та 2020 р. знаходилося у оптимальній зоні ризику, а у 2019 р. у задовільній зоні ризику, що відповідають зоні якісного розвитку підприємства. Прогиб тренду в 2019 р. компенсується зростанням інтегрального показника в 2020 р.

За умови збереження впливу дії факторів, що обумовлюють рівень стратегічної стійкості управління, та тренду, що склався протягом періоду дослідження, можна зазначити, що оптимальну зону Хмельницьке ОУЛМГ збереже і у 2021–2023 рр., що підтверджується результатами прогнозування (рис. 8).

Примітка * – прогноз

Рисунок 3.1 – Динаміка ретроспективного та прогнозного рівня втрати стратегічної стійкості Хмельницького ОУЛМГ в 2016–2023 рр.

Джерело: розраховано авторами за [8]

Висновки. За результатами запропонованого науково-методичного інструментарію

оцінювання ризику втрати стратегічної стійкості вивлено, що Хмельницьке обласне уп-

равління лісового та мисливського господарства впродовж 2018 р. та 2020 р. знаходилося у оптимальній зоні ризику, а у 2019 р. у задовільній зоні. Побудовано тренд, який дозволив визначити прогностичні значення ризику втрати стратегічної стійкості, за якими видно, що оптимальну зону ризику Хмельницьке ОУЛМГ збереже і на наступні три роки. Використання запропонованого науково-методичного інструментарію оцінювання ризику втрати стратегічної стійкості підприємствами дозволить удосконалити механізм управління підприємством у цілому.

Література

1. Пастухова В. В. Стратегічне управління підприємством: філософія, політика, ефективність: монографія. – К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2002. – 302 с.
2. Мельник Л. Г. Економіка підприємства: підручник. Суми : ВТД «Університетська книга», 2004. – 648 с.
3. Грабовый П. Г. Риски в современном бизнесе / П. Г. Грабовый, С. Н. Петрова, С. И. Полтавцев. – М. : Изд-во «Аланс», 1994. – 200 с.
4. Политическая экономия: Словарь / Под ред. О. И. Ожерельева. – М. : Политиздат, 1990. – 607 с.
5. Дуброва О. С. Стратегічна стійкість підприємства: складові та напрями її забезпечення / О. С. Дуброва // Вісник Хмельницького національного університету. – 2010. – № 1, Т. 1. – С. 15–19.
6. Наказ Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України від 22.04.2021 року № 270 «Про затвердження Положення про функціона-

льну підсистему охорони і захисту лісів єдиної державної системи цивільного захисту». URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0784-21#Text>.

7. Повідомлення про оприлюднення проекту Державної стратегії управління лісами України до 2035 року. URL : <https://mepr.gov.ua/news/36108.html>

8. Офіційний сайт Хмельницького ОУЛМГ. URL : <https://kmlis.gov.ua/>

References

1. Pastukhova, V.V. (2002). Stratehichne upravlinnia pidpriemstvom: filosofiiia, polityka, efektyvnist. Kyiv: Kyivskyu natsionalnyu torhivelnno-ekonomichnyu universytet.
2. Melnyk, L.H. (2004). Ekonomika pidpriemstva. Sumy: VTD «Universytetska knyha».
3. Hrabovyi, P.H., Petrova S.N., & Poltavtsev, S.Y. (1994). Riski v sovremennom biznese. Moskva: Izdatelstvo «Alans».
4. Ozhereliev, O.I. (Eds.). (1990). Politicheskaya ekonomiya: Slovar. Moskva: Politizdat.
5. Dubrova, O.S. (2010). Stratehichna stiykist pidpriemstva: skladovi ta napriamy yiyi zabezpechennia. Visnyk Khmelnytskoho natsionalnoho universytetu, (1), T.1, 15-19.
6. Nakaz Ministerstva zakhystu dovkillia ta pryrodnykh resursiv Ukrainy vid 22.04.2021 roku № 270 «Pro zatverdzhennia Polozhennia pro funktsionalnu pidsystemu okhorony i zakhystu lisiv yedynoi derzhavnoi systemy tsyvilnoho zakhystu». Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0784-21#Text>.
7. Povidomlennia pro opriyudnennia proiektu Derzhavnoi stratehii upravlinnia lisamy Ukrainy do 2035 roku. Retrieved from <https://merr.gov.ua/news/36108.html>
8. Ofitsiyni sait Khmelnytskoho OULMH. Retrieved from <https://kmlis.gov.ua/>

ИНСТРУМЕНТАРИЙ ДИАГНОСТИКИ РИСКА ПОТЕРИ СТРАТЕГИЧЕСКОЙ УСТОЙЧИВОСТИ ПРЕДПРИЯТИЯМИ ЛЕСНОГО И ОХОТНИЧЬЕГО ХОЗЯЙСТВА

М. В. Савченко, д. э. н., профессор, Донецкий национальный университет имени Василия Стуса, П. С. Пешко, Хмельницкое областное управление лесного и охотничьего хозяйства

Методология исследования. Результаты получены за счет применения системного анализа, который позволил определить функциональные критерии экономической устойчивости подсистем предприятия, а также метода логического анализа, за счет которого была построена логика исследования. Использование методов индукции и дедукции, анализа и синтеза позволило обобщить методические основы и разработать практические рекомендации по формированию инструментария диагностики потери устойчивости предприятия. Методы экономико-статистического моделирования позволили спрогнозировать значение интегрального индекса потери стратегической устойчивости.

Результаты. Авторами в статье предложен научно-методический подход формирования инструментария диагностики риска потери стратегической устойчивости предприятиями. Обосновано, что основой инструментария являются результаты оценки экономической устойчивости с использованием теории нечеткой логики и нечетких множеств. Инструментарий оценки риска потери стратегической устойчивости предусматривает расчет интегрального индекса на основе шести субиндексов, а именно: потери финансовой, рыночной, деловой, управ-

ленческой, кадровой и производственной устойчивости. Определены зоны риска потери стратегической устойчивости, к которым относятся зоны качественного развития, торможения, деградации и бифуркации. Продемонстрировано практическое использование инструментария диагностики риска потери стратегической устойчивости Хмельницкого ОУЛОХ.

Новизна. Предложен комплекс мероприятий по совершенствованию управления стратегической устойчивостью, в частности, использован интегральный подход оценки экономической устойчивости для разработки рекомендаций по диагностике и прогнозированию интегрального индекса риска потери стратегической устойчивости Хмельницкого ОУЛОХ.

Практическая значимость заключается в возможности применения разработанных рекомендаций по формированию инструментария диагностики риска потери стратегической устойчивости предприятия компаниями различных отраслей экономики с целью повышения эффективности их хозяйствования. Полученные выводы и результаты исследования, а также разработанные методические рекомендации обеспечат эффективное и устойчивое функционирование предприятий лесного и охотничьего хозяйства.

Ключевые слова: экономическая устойчивость, стратегическая устойчивость, интегральный подход, моделирование, риск, диагностика, инструментарий.

TOOLS FOR DIAGNOSING THE RISK OF STRATEGIC STABILITY LOSS AT FORESTRY AND HUNTING ENTERPRISES

*M. V. Savchenko, D.E., Professor, Vasyl Stus Donetsk National University,
P. S. Peshko, Khmelnytsky Regional Office of Forestry and Hunting Farm*

Methods. The results have been obtained by applying the systems approach: system analysis allowed determining the functional criteria for economic stability of subsystems of the enterprise. The method of logical analysis made the logical basis for the study. The use of induction and deduction methods, analysis and synthesis allowed the authors to summarize the methodical principles and develop practical recommendations for the formation of tools for diagnosing the loss of stability of the enterprise. Methods of economic-statistical modeling allowed predicting the value of the integral index of loss of strategic stability.

Results. The authors in the article offer a scientific and methodological approach to the formation of a tool for the diagnosis of the risk of strategic stability loss by enterprises. It is established that the basis of the tools is the results of assessing economic stability based on the use of the theory of fuzzy logic and fuzzy sets. The risk assessment tool for the loss of strategic stability involves the calculation of the integral index based on six subindexes, namely: the loss of financial, market, business, management, personnel and production stability. The risk zones of strategic stability are determined: qualitative development, slowdown, degradation and bifurcation. The practical use of the toolkit for diagnosis of the risk of strategic stability loss at Khmelnytsky ROFHF is demonstrated.

Novelty. A set of measures to improve strategic stability management, in particular, the integral approach of economic stability assessment is used to develop recommendations for diagnosing and forecasting the integral risk index of strategic stability loss of Khmelnytsky ROFHF.

Practical value lies in the possibility of applying the developed and provided approach for the formation of a tool for diagnosing the risk of strategic stability loss at enterprises in various sectors of the economy in order to increase the efficiency of their management. The obtained results, as well as the methodical recommendations, will contribute to the effective functioning of forestry and hunting enterprises and ensuring their stability.

Keywords: economic stability, strategic stability, integral approach, modeling, risk, diagnosis, toolkit.

Надійшла до редакції 26.08.21 р.